

MERENKURKUN MAAILMANPERINTÖTIEN YVA KALASTOSELVITYS

2017

Ympäristöpalvelut

Latvasilmu osk

Kestävän kehityksen tuottajat

Sisältö

1	Tehtävän sisältö	2
2	Hankealueen kalasto ja kalastus	2
3	Maastokäynti 5.5.2017	3
4	Johtopäätökset	5

Raportin kuvat: Janne Partanen

Työn tilaaja: FCG Suunnittelu ja tekniikka OY

Selvityksen laatija: Janne Partanen, Ympäristöpalvelut, Latvasilmu osk

Y-tunnus: 2772722-6

Raportin päiväys: 25.5.2017

Yhteystiedot:

janne.partanen@latvasilmu.fi

050 300 6268

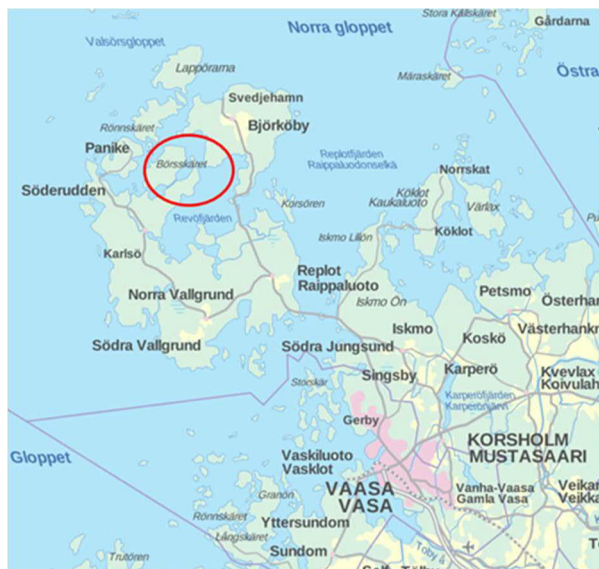
ymparisto.latvasilmu.fi

1 Tehtävän sisältö

Merenkurkun maailmanperintöalueelle Mustasaaren kuntaan suunnitellaan tiehanketta. Hankkeen tarkoituksena on parantaa Björkön ja Söderudden/Paniken välistä yhteyttä rakentamalla tie Björkön Uddenin ja Vistanin Malskäretin välille. Tiehankkeeseen kuuluu osana vesistöylitys Uddströmmenin salmen ympäristössä ja tiehankkeen YVA:n pohjaksi FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy on tilannut tiehankkeen vesialueen kalastوسلصتصتصت.

Tämän selvityksen tarkoituksena on arvioida Uddströmmenin alueen merkitystä kalojen kutualueena sekä selvittää alueen merkitys kalastukselle. Selvitystä varten alueelle tehtiin maastokäynti kevätkutuisten kalojen kutuaikaan, jolloin hankealueella pystyttiin havainnoimaan kalojen kutukäyttäytymistä. Tietoja alueen merkityksestä kalastukselle selvitettiin tiedustelulla vesialueen omistavalta Brörköby fiskargilleltä.

Maastotyöt suoritti ja selvityksen laati FM biologi Janne Partanen Latvasilmu osk:sta.

Kuva 1. Selvitysalueen yleissijainti rajattuna punaisella.

2 Hankealueen kalasto ja kalastus

Merenkurkun saaristossa on paljon monille kalalajeille sopivia elinympäristöjä tarjoavia matalia ulapoita ja lahtia. Sopivien elinympäristöjen ansiosta merenkurkun saaristo on yleisesti merkittävää aluetta kaloille ja kalastukselle. Alueen fladat, kluuvijärvet ja sisälahdet ovat erittäin merkittäviä alueita kevätkutuisten kalojen lisääntymisen kannalta. Hauki, ahven ja särkikalat kerääntyvät keväällä laajalta alueelta kutemaan suojaisille ja matalille vesialueille. Tärkeiden kutualueiden hyvä poikastuotantokyky pitää yllä kalakantoja kutualueita huomattavasti laajemmalla merialueella.

Björköbyn ja Vistanin ympäristön merkittävimpiä tunnettuja kalojen kutualueita ovat selvitysalueelta noin kilometrin etäisyydellä sijaitseva Kalskärsjärden ja noin 5 kilometrin etäisyydellä sijaitseva Svartbådanin ja Bodvatnetin alue. Svartbådanin ja Bodvatnetin alue on Björköbyn ja Vistanin ympäristössä ainoa keväällä kalastuselta rauhoitettu kutualue ja yleisesti Merenkurkun alueella erittäin merkittävä kalojen kutualue.

Merenkurkun rannikkoalueen ammattikalastus kohdistuu yleisesti pääasiassa ulommille merialueille ja pyynnin pääajit ovat siika, silakka ja lohi. Lisäksi ahven saaliin merkitys on kasvanut viime vuosina ammattikalastuksessa. Hankealueella tai hankealueen välittömässä läheisyydessä ei kuitenkaan harjoiteta ammattikalastusta.

Hankealueella tapahtuva kalastus on pääasiassa vapaa-ajankalastusta. Alue on suosittua etenkin pilkkijöiden keskuudessa, mutta myös kesäaikaista viehekalastusta harrastetaan vähäisemmässä määrin. Uddströmmenin alue on luonteeltaan erämainen ja parhaimman pilkkisesongin ulkopuolella kalastuspaine alueella on vähäinen.

3 Maastokäynti 5.5.2017

Hankealueella tehtiin maastokäynti, jonka tarkoituksena oli selvittää hankealueen soveltuvuutta kalojen kutualueeksi. Ajankohdaksi valittiin lämmin kevätpäivä toukokuun alussa, jotta maastokäynnin aikana pystyttäisiin havainnoimaan mahdollisimman hyvin kalojen kutuaktiivisuutta. Maastokäynnin aikana sää oli erittäin hyvin kartoitukseen sopiva. Sää oli aurinkoinen ja lähes tyyni, lämpötilan ollessa iltopäivällä/illalla +10-15°C.

Selvitysalueella liikuttiin hiljaksiin kanootilla ja tarkkailtiin kalojen kutua. Samalla arvioitiin selvitysalueen soveltuvuutta kalojen kutualueeksi mm. kasvillisuuden ja veden syvyyden puolesta.

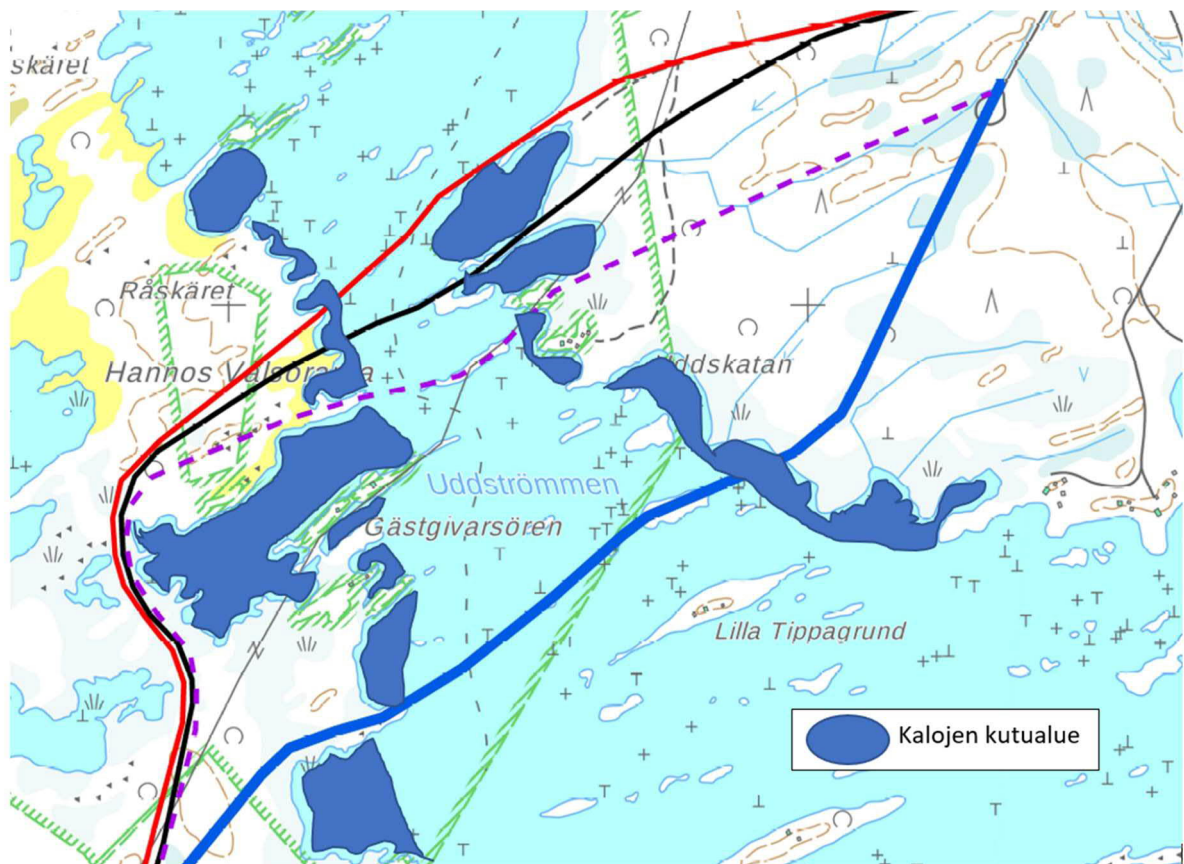
Maastokäynnillä havaittiin runsaasti merkkejä kaloista. Selvitysalue on rannoilta matalaa ja vesikasvillisuuden puolesta kevätkutuisten kalojen kutualueeksi sopivaa. Maastokäynnin perusteella kalojen kutua tapahtuu kaikkien suunniteltujen tielinjausten lähistöllä. Alueella kutee nähtävästi kalalajeista ainakin hauki, ahven ja särki.

Kuva 2. Uddströmmenin ruovikkoisia ranta-alueita.

Kuva 3. Ahvenen kutunauhaa Gäsgivarsörenin länsipuoleisessa lahdessa.

Kuva 4. Kalojen kutualueet ja tielinjavaihtoehdot selvitysalueella.

4 Johtopäätökset

Selvityksen perusteella Uddströmmenin alueella tapahtuu kalojen kutua laajasti. Kaikki tielinjausvaihtoehdot sivuavat tai osin peittävät kalojen kutualueeksi sopivaa ranta- aluetta. Uddstömmenin alue ei kuitenkaan ole Brörköbyn ja Vistanin ympäristön merkittävintä kalojen kutu aluetta, vaan kaloja kertyy kutemaan suurempia määriä muille lähialueen kohteille. Kutualueiden laajuuden vuoksi tiehankkeen toteutus vaikuttaa ainoastaan pieneen osaan Björköbyn alueen kutupaikoista ja sen perusteella tiehankkeen toteuttamisella ei todennäköisesti ole merkittävää vaikutusta Björköbyn ympäristön kalan lisääntymismahdollisuuksiin.

Hankealueella ei harjoiteta lainkaan ammattikalastusta. Alueella harjoitettavaan vapaa- ajankalastukseen hanke ei aiheuta merkittävää haittaa, joten hankkeen toteuttamisesta ei todennäköisesti aiheudu haittaa selvitysalueella harjoitettavalle kalastukselle.

Hankealueen Uddströmmenin salmi on yleisesti tärkeä kalojen kulkureitti Revöfjärdenin ja Djupfjärdenin välillä, mikä on suositeltavaa ottaa hankesuunnittelussa huomioon.